

populi ædificationem, pia, & magnifica
structura, & fabrica, suas quique Ecclē-
sias instaurare studeant, & exornare, &
tam in vita quam in mortis articulo, pro
divini cultus augmento, & salute anima-
rum suarum, ac congrue sustentandum ali-
quem presbyterum, qui inibi in divinis de-
serviat, sive alias erga ipsas Ecclēsas, si
reparatione indigeant, vel alia subventio-
ne, de bonis sibi a Deo collatis, prout cui-
que pro modo facultatum conscientia dista-
verit, munificos se exhibeant, & libera-
les, ut earumdem Ecclēsiarum decora, &
ornamenta, tantorum Præsulum respon-
deant dignitati, ac ipse Ecclēsia tam su-
blimibus personis gaudeant se commissas,
& eorum amplitudine illustratas. iidemque
Cardinales exinde ipsius S. R. E., cujus no-
bilissima membra sunt, majestatem, sua
pietate, sollicitudine, & prudentia in dies
magis extollant, & reverentiam omnium
gentium erga illam exemplis bonorum ope-
rum insigniter augeant, ac denique præter
æternæ retributionis præmia, digna quo-
que laudum præconia, a Nobis, & Aposto-
lica Sede valeant promereri.

§.13. Mandamus vero, ut præsentis
literæ in quinterno Cancellariæ Apostolicæ
de more describantur.

§.14. Nulli ergo omnino hominum liceat
hanc paginam, nostrorum statutorum,
ordinationum, erectionis, institutionis,
insignitionis, decorationis, voluntatum,
decretorum, cassationis, irritationis, an-
nullationis, nunciationis, suppressionis,
extinctionis, interdicti, innovationis, am-
pliationis, prohibitionis, præcepti, dero-
gationis, & mandati infringere, vel ei au-
su temerario contraire. Si quis autem hoc
attentare præsumpserit, indignationem
Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, &
Pauli Apostolorum eius, se noverit incur-
surum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno
Incarnationis Dominicæ, millesimo quin-
gentesimo octuagesimo septimo, Id. Apri-
lis, Pont. nostri Anno II.

LXXXII.

Confirmantur Constitutiones Collegii Bor-
romæorum Papien.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.
Romanum decet Pont. ea, quæ pro Col-
legiorum quorumlibet ad publicam
Christifidelium amore scientiæ flagrantium
utilitatem institutorum provido regimine
feliciter facta, & ordinata esse dicuntur,
quo facilius ab eis, ad quos spectat, promptio-
rique obedientia recipiantur, & firmius
observentur, ac illibata persistant, Aposto-
lici muniminis præsidio roborare.

§.1. Sane sicut dilectus filius Federicus
ex Comitibus de Borromeis Clericus Me-
diolanen. Cubicularius secretus, & familia-
ris, ac continuus commensalis noster mo-
dèrnus Collegii Borromei nuncupati in Ci-
vitate Papien. erecti Administrator Nobis su-

S. Carolus
Borromeus
hujusmodi
Collegii eri-
git, reservata
sibi facultate
fiatuta con-
sueti.

per exponi fecit, alias bo. mem. Carolus ti-
tuli Sanctæ Præcedis Presbyter Cardinalis
Borromeus nuncupatus volens rem litera-
riam, cujus ab ineunte ætate studiosissimus
fuit, multis Beneficiis ornare, atque auge-
re, ac ut Pauperes Adolescentes literarum
studiis dediti, etiam vitæ morumque exem-
plo in Academiis publicis aliorum studen-
tium animos, non solum ad literarum stu-
dia, verum etiam ad recte Christianeque
vivendum excitare possent, in Civitate Pa-
pien., ad quam maximus studiosorum homi-
num concursus esse solet, & in qua ipse Ca-
rolus Cardinalis Juris civilis scientiæ ope-
ram dedit, Collegium Borromeorum nunc-
cupatum, tam in antiquis Borromeorum,
quam aliis adibus, earumque situ de licen-
tia Sedis Apostolicæ construxit, illudque
de ejusdem Sedis auctoritate juxta ordina-
tionem, ab ipso Carolo Cardinale, vel de
ejus voluntate præscribendam erexit, atque
instituit, reservata tamen sibi facultate con-
dendi statuta, & ordinationes pro ipsius
Collegii regimine, ac illius bonorum ad-
ministratione.

§.2. Ac voluit, quod si ipse aliqua de
causa præpeditus dictas Constitutiones
edere non posset, tum Constitutiones, &
Ordinationes per quon. Joannem Baptistam
Castellium, & Thomam Odescalcum, ac
dilectum filium Ludovicum Moneta Pres-
byterum Mediolanen. subscripta in lucem
proferendi ab ipsius Collegii administra-
tore, Rectore, Collegialibus, singularibus di-
cti Collegii personis omnino servarentur,
ac alias prout in hujusmodi fundatione, &
aliis scripturis plenius dicitur contineri.

§.3. Cum autem, sicut eadem petitio
subjungebat dictis Constitutionibus rrimine
extensis, & subscriptis Joannes Baptista, &
Thomas prædicti, ipso Carolo Cardinale
adhuc tunc in humanis agente decesserint,
ac deinde idem Carolus Cardinalis, etiam
ab hac luce migraverit, solusque Ludovi-
cus prædictus, ut præfertur, unus ex tribus
per prædictum Carolum Cardinalem nomi-
natis adhuc vivens remanserit, qui post di-
cti Cardinalis obitum Constitutiones, &
Ordinationes pro ejusdem Collegii recta ad-
ministrandi, gubernandique ratione juxta,
dicti Caroli Cardinalis mentem, & volun-
tatem eidem Ludovico cognitam edidit,
extensaque, & manu propria subscriptas
publicavit.

§.4. Cupiatque dictus Federicus Consti-
tutiones, & Ordinationes per eundem Lu-
dovicum sic, ut præfertur, editas, & sub-
scriptas pro illarum subsistentia firmiori, ac
ut inviolabiliter ab ipsius Collegii Admi-
nistratore Rectore, Collegialibus, & aliis
ad quos pro tempore quomodolibet specta-
bit, observentur, Nostro, & Apostolicæ
Sedis munimine roborari, pro parte dicti
Federici Nobis fuit humiliter supplicatum,
quatenus dictas Constitutiones, & Ordina-
tiones confirmare, & approbare, aliasque
in præmissis opportune providere de beni-
gnitate Apostolica dignaremur.

§.5. Nos igitur, qui ipsius Collegii ab
eodem

Quæ nisi ipse
edecet, voluit
ut observare-
tur Constitutio-
nes compli-
tate a perio-
nis hic desi-
gnatis.

Ceteris præ-
morsuit so-
lus Ludovicus
Moneta illas
edidit.

Federicus Bor-
romeus ead-
dem auctori-
tate Aposto-
lica firmari
petit.

Easdem con-
firmat Ponti-
ficis.

eodem Carolo Cardinale, cujus memoria,
ut pie creditur, in benedictione est, præci-
pua sua pietate, & charitate, quemadmo-
dum insignis laudibus, & imitatione digna
fuit, erecti, & instituti profectum, felixque
regimen, & augmentum sinceris exopta-
tus affectibus, ac Constitutionum, & Or-
dinationum prædictarum tenores, de quibus
per dilectum filium nostrum Scipionem ti-
tuli Sancti Simeonis Presbyterum Cardi-
nalem Lancelloctum nuncupatum, cui il-
larum revisionem demandavimus Nobis
facta relatione ad plenum informati su-
mus, ac certam scientiam habemus, præ-
sentibus, ac si de verbo ad verbum nihil
penitus omisso, ipsorumque Constitutio-
num, & Ordinationum singula capitula
eidem præsentibus inserta fuisset, pro
expressis, & insertis habentes, ipsamque
Federicum a quibusvis excommunicationis,
suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclē-
siasticis sententiis, censuris, & pœnis a ju-
re, vel ab homine quavis occasione, vel
causa latis, si quibus quomodolibet inno-
datus existit, ad effectum præsentium dum-
taxat consequendum harum serie absol-
ventes, & absolutum fore censentes, hu-
jusmodi supplicationibus inclinatis consti-
tutiones, & ordinationes prædictas per
Ludovicum editas, & subscriptas, & etiam
per Scipionem Cardinalem prædictum reco-
gnitas, ac etiam subscriptas, omniaque,
& singula in eis contenta pro optimo ipsius
Collegii, illiusque Collegialium, ac re-
rum, & bonorum regimine, & admini-
stratione, Apostolica auctoritate, tenore
præsentium ex certa nostra scientia perpe-
tuo confirmamus, & approbamus, ac illis
perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur
adiicimus.

Singulos de-
fectus supplet.

Ad eorum
observationem
omnes teneri
debet.

Sic a Judic-
ibus definiti
mandat.

Exequutores
præsentium
deponat.

§.6. Omnesque, & singulos, tam juris
quam facti defectus, si qui intervenerint
in eisdem, omnino supplemus.

§.7. Ipsiusque Collegii Administrato-
rem, Rectorem, & Collegiales, aliasque
dicti Collegii personas nunc, & pro tem-
pore existentes ad earumdem Constitutio-
num, & Ordinationum observationem ten-
neri, & obligatos existere, ac ob illarum
non observationem pœnas in eisdem Con-
stitutionibus, & Ordinationibus contentas
incurrere volumus.

§.8. Et ita per quoscumque Judices, &
Commissarios quavis auctoritate fungentes,
etiam causarum Palatii Apostolici Auditores,
ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, &
eorum cuilibet quavis aliter judicandi, &
interpretandi facultate, & auctoritate ju-
dicari, & definiti debere, irritum quoque
& inane, quidquid secus super his a quo-
quam quavis auctoritate scienter, vel igno-
ranter contigerit attentari, decernimus, &
declaramus.

§.9. Et nihilominus Venerabilibus Fra-
tribus nostris Archiepiscopo Mediolanen.,
ac Papien., & Lauden. Episcopis per præ-
sentes committimus, & mandamus, qua-
tenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per
se, vel alium, seu alios Constitutiones, &
Bull. Rom. Tom. IV. Par. IV.

Ordinationes prædictas ab eisdem Collegii
Administratore, Rectore, Collegialibus,
& aliis illius personis nunc, & pro tempo-
re existentibus etiam sub censuris, & pœ-
nis, tam Ecclēsiasticis, quam pecuniariis,
eorum, & cujuslibet ipsorum arbitrio mo-
derandis, & applicandis, reclamacione, re-
cursu, aut exceptione quibuscumque ces-
santibus, inviolabiliter observari faciant,
contradictores quoslibet, & rebelles, ac
ejusdem Constitutionibus, & Ordinationi-
bus non parentes, per easdem censuras, &
pœnas, appellacione postposita, compescen-
do, ipsasque censuras, & pœnas etiam ite-
ratis vicibus aggravando, invocato, etiam
ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sacu-
laris.

Contraria-
tollit.

§.10. Non obstantibus fel. rec. Bonifa-
cii PP. VIII. Prædecessoris nostri de una, &
Concilii generalis de duabus dietis, dum-
modo ultra tres dietas aliquis auctoritate
præsentium ad iudicium non trahatur,
aliisque Constitutionibus, & Ordinationi-
bus Apostolicis, ac dicti Collegii, etiam
juramento, confirmatione Apostolica, vel
quavis firmitate alia roboratis statutis, &
consuetudinibus, privilegiis quoque, in-
dultis, exemptionibus, Conservatoriis, &
aliis literis Apostolicis sub quibuscumque
tenoribus, & formis, ac cum quibusvis
etiam derogatoriis derogatoriis, aliis-
que efficacioribus, & insolitis clausulis:
irritantibusque, & aliis decretis in genere,
vel in specie, & ac alias quomodolibet in
contrarium præmissorum concessis, confir-
matis, & innovatis. Quibus omnibus,
etiam si de illis, eorumque totis tenoribus
specialis, specifica, expressa, & individua,
non autem per clausulas generales idem
importantes mentio, seu quævis alia ex-
pressio habenda foret, illorum tenores,
ac si de verbo ad verbum exprimerentur,
& infererentur præsentibus, pro sufficien-
ter expressis, & insertis habentes, illis alias
in suo robore permanens, hac vice dumtaxat
specialiter, & expresse derogamus, contra-
riis quibuscumque. Aut si Administratori,
Rectori, Collegialibus, & personis
prædictis, vel quibusvis aliis eorum, vel
divisim ab eadem sit Sede indultum, quod
interdicti, suspendi, vel excommunicari
non possint per literas Apostolicas non fa-
cientes plenam, & expressam, ac de verbo
ad verbum de indulto hujusmodi mentio-
nem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Die 24.
Piscatoris die 24. Aprilis 1587.
Pontificatus nostri Anno II.

LXXXIII.

Contra non restituentes, aut revelantes scripturas ad Rev. Cameram Apostolicam quomodolibet spectantes a Commissario ejusdem Camerae coercendos.

Similem edidit Constit. Sixt. V. de qua, & de officio Commissarii vide hic supr. in Constit. LXVII. Ad excelsum fol. 259.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Causa hujus
Cōstitutionis,

Non sine maxima animi molestia accepimus, a quampluribus annis citra plures libros Camerae Nostrae Apostolicae, & illius ministrorum, ac diversas scripturas, instrumentaque publica, & privata, ad eandem Cameram spectantia, ab aliquibus personis, tam ex Archivio dictae Camerae, quam ex officio Notariorum illius, & aliis locis clam subrepta, & occultata fuisse, ac etiam alias diversimode amissa, seu deperdita, ad variarum personarum manus devenisse, & per easdem personas temere, & indebite detineri, in animarum suarum periculum, dictaeque Camerae, & diversarum personarum interesse habentium damnus, ac jacturam non modicam.

Scripturas
Cam. Apost.
detinentes, &
intra sex dies
non restituen-
tes, seu scien-
tes, & non re-
velantes, poe-
nas hic descri-
ptas incurrit,

§.1. Motu igitur simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, omnes, & singulas personas, tam Ecclesiasticas, quam seculares, & cuiuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, etiam quavis amplissima dignitate fungentes, quae aliquos libros, vel scripturas, seu instrumenta quaecumque publica, vel privata, ad praefatam Cameram quomodolibet spectantia, & pertinentia, undecumque subriperint, vel ab aliis subrepta, seu deperdita, vel alias quomodolibet ad manus suas habuerint, & penes se detinerint, vel detineant de praesenti, aut illorum detentores sciverint, vel sciant, in Domino monemus, eisque nihilominus in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis majoris latae sententiae poena, a qua non nisi a Nobis, vel Successoribus nostris Rom. Pont. praeterquam in mortis articulo constituti absolvi possint, privationisque omnium, & singulorum officiorum, & beneficiorum suorum, sique obtinent, inhabilitatisque ad illa, & alia, in posterum obtinenda, injungimus, & mandamus, ut intra sex dierum proxime futurorum terminum, quorum duos pro primo, duos pro secundo, & reliquos duos dies pro tertio, & peremptorio termino assignamus, libros, scripturas, & instrumenta praefata, qui illos, & illa habent, dilecto filio Joffredo Lomellino Notario, & familiari nostro, ac dictae Camerae generali Commissario, cui, sui officii ratione, hujusmodi scripturarum cura, & pro illis procedendi facultas, per alias nostras literas praecipue demandata est, restituant. Alii vero scientes penes quos illa fuerint, vel sint, eidem revelent, & significent cum effectu. Nos enim qui libros, qui scripturas, seu instru-

menta praefata retinuerint, aut occultaverint, seu illa retinentes non revelaverint, dicto termino elapso ipso facto, & absque aliqua citatione, & declaratione, poenas praefatas incurrisse, & ad illarum executionem devenire posse, & debere decernimus, & declaramus, ac volumus, & mandamus.

§.2. Mandantes propterea eidem Joffredo Commissario, ut elapso dictorum sex dierum termino, contra habentes, seu detinentes libros, scripturas, & instrumenta hujusmodi, ac illa, & illas in dicto termino non restituentes, vel ubi, seu penes quem, seu quos illa sint, scientes, & non revelantes, tamquam contra faures, etiam juxta ejus ordinarias facultates, etiam ex officio, & per inquisitionem, ad illorum carcerationem, & examina, pro reperienda veritate, ac prout juris fuerit, ad eorum condemnationem, illiusque, & praefatarum poenarum executionem, etiam omnibus aliis juris & facti viis & remediis opportune procedat.

Commissarius
Cam. Apost.
post sex dies,
contra praedi-
ctos tanquam
contra faures
procedet.

§.3. Ut autem haec omnibus innotescant, tam praesentes, quarum solam signaturam sufficere volumus, quam Motum proprium facultatum, quas pie mem. Pius Papa V. Praedecessor noster olim, pro recuperatione scripturarum Camerae, & Sedis Apostolicae bon. mem. Carolo de Grassis Episcopo Montisflaconen. & quondam Honuphrio Camajano, dictae Camerae Praesidenti, dum in humanis agerent, sub Data videlicet 14. Kalen. Septemb. Pontificatus sui anno tertio, concesserat, de quarum publicatione non constat, quasque facultates Nos nuper in personam dicti Joffredi Commissarii, per eandem nostras innovavimus, in valvis Basilicae S. Petri de Urbe, & Camerae Apostolicae, necnon Cancellariae nostrae Apostolicae, & in acie Campi Floriae, per unum ex nostris Curforibus publicari, earumque exempla, etiam impressa de more affigi mandamus, publicationemque hujusmodi eos, quos praemissa concernunt, afficere, perinde, ac si cuique eorum personaliter intimata fuissent, decernimus, cum eorum, quae tam publice notificantur, nulli valeat probabilem ignorantiam allegare.

Forma publi-
candi hanc
Bullam, & a-
liam Pii V.
hic confirma-
vam.

§.4. Ac etiam volumus, & mandamus, quod praesentium exempla, etiam ut praemittitur, impressa, manuque dicti Joffredi Commissarii subscripta, & ejus sigillo sigillata, eandem ubique locorum fidem faciant, quam praesentes facerent, si in medium exhibitae essent, vel ostensa. Et nihilominus, etiam mandamus literas Apostolicas, sive sub plumbo, sive in forma Brevis, quandocumque expediri posse.

Fides tran-
sumptorum.

Placet Motu proprio F. Pape subter.

Registrata in Cam. Apost. lib. 1. Signaturarum S. D. N. fol. 178. penes me infra scriptum dictae Camerae Notarium, & Custodem Tydeus de Marchis.

Die 27. Aprilis 1587. supra scripta Motus proprii cedula, affixa, & publicata fuit, una cum alia superius narrata alterius Motus pro-

Publ. An. III.
25. Aprilis.

proprii cedula in locis supra scriptis, ut moris est, per me Jo. Andreani Panizzam, Sanctissimi D. N. Papae Cursorem.
Alex. Parabiacus Mag. Curf.

LXXXIV.

Erectio Typographiae Vaticanae.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Ex Regest. in
Secret. Brev.

Procerum
ab utilitate,
ac necessitate
erigendi hu-
jusmodi Bi-
bliothecam
ductum.

AM semper ex omnibus immenso muneri, quod subtinemus, incumbentibus curis, potissimum ob oculos habendam, ac ibi solertius invigilandam, & praecipue urgendum esse duximus, ubi, vel ad haereticorum execrabiles errores detegendos, & conculcandos, vel ad Religionem latius propagandam locum opportunum patefieri posse agnosceremus. Considerantes etenim ex illa parte, illos paulatim suis erroribus serpentes, sensusque, & veritatem sacrarum scripturarum insanis eorum fictionibus pervertentes, & pro illorum arbitrio contra eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia contorquentes, librosque etiam, prout impiarum mentium furor illis suavit, imprimentes pristinam veritatem, novis eorum mendaciis sub verborum nubibus involvere, & corrumpere, ac corruptam per universum disseminare, & gregem Domini a recto tramite in eorum perniciem seducere, & ipsum veneno insicere ausos esse, hac ratione exitiosam admodum pestem perverfarum praecipue scripturarum corruptis editionibus in Christianam Rempublicam impii immanitate evomuisse; Ex altera vero intuentes miserandam plurimorum Populorum calamitatem, ad quos in longinquis, & remotis Orbis partibus, vel Infidelium Regionibus existentes, veluti in tenebris versantes, Catholicae fidei fulgentes radios (obstantibus sibi, vel haereticae pravitatis, vel Gentilis coecitatis nubibus) penetrare, illorumque mentes illustrare adhuc datum non fuit, non potuimus non assiduo salutaria pro praemissis remedia sollicito conquirere, & providere. Unde Nobis, Deo juvante, ex tot, quot animo diu agitavimus, praclarum, & optimum nuper oblatum est, quo mediante utrumque, ad quem anhelamus, praemissorum finem feliciter consequi in Domino speramus.

Libri 87. ea
cedenti qua-
cumque Lin-
gua ad puri-
tatem Carho-
licorum dog-
matum con-
servandam.

§.1. Itaque perfectam, & omni ex parte pro totis viribus nostris absolutam, & elaboratam (conquisitis ad hoc peritis, & integris viris) officinam, seu Typographiam in hac Alma Urbe nostra perfectius, quam unquam antea instituire, certamque illi Sedem, & locum in Vaticano apud Nostrum Palatium Apostolicum decernere, & constituere proposuimus, prout ex nunc harum serie decernimus, & constituimus, in qua, ut puritas Evangelii sublati erroribus, suo illeso candore perpetuo conservetur, Libri Sacri, Sanctorumque Patrum Traditiones, Vitae, Gestae, & Miracula, ac

purae Doctrinae Christiana Dogmata, & alia sacra opera, non modo latine, & Italice, verum etiam ad communem cunctorum Populorum univrsarumque Nationum commoditatem, & salutem diversarum Barbararum linguarum idiomate, incisis, & fabricatis ad hoc Typis, singulis, quos juvare studuimus, externis Populis, aptissime congruis (quod operoso labore praestitum est) imprimantur, & in lucem edantur: ad hoc, ut sic impressa, & edita ad Haereticorum confusionem omnibus mendis, & erroribus expurgata, puraque veritatis nitore micantia in lucem prodeuntia uno, & eodem tempore, illorum latentes maculas, & laqueos patefaciant, & per diversas regiones per manus piorum Religiosorum, eo ferventi charitate peregrinantium circumferantur, disseminentur, & distribuuntur, illisque sic ubique diffusis odore coelestis doctrinae excitati in errores, & obliquas opiniones prolapsi erigantur, fide infirmi sanentur, imbecilliores confirmantur, rudes imbuantur, & in tenebris ambulantes, ad veritatis semitas arripendas illuminentur, ac denique omnes Sanctorum doctrina, & exemplis sursum elati, quid vere sibi sequendum, quidve vitandum sit, agnoscentes animarum suarum saluti securius consulere possint.

Et Praepostus
Dominicus
Bala.

§.2. Quocirca negocium hujusmodi Ecclesiae Dei ingens decus, & incrementum mirifice afferens alacriter amplexi delecto ad hoc, & vocato dilecto filio Dominico Bala Veneto valde perito, & plurimum in officio hujusmodi versato, cujus fides, & integritas Nobis jam pridem perspecta, ac probata fuit, illique cura officinae praedictae totaque summa hujusmodi rei commissa, & demandata extitit, prout illam ei etiam harum serie committimus, & demandamus, & ex eo, quia Nos illa praemissa concessimus, prout tenore praesentium concedimus cum omnibus honoribus, oneribus, juribus, lucris, & emolumentis, inde quomodolibet proventuris, seu quae provenire posse sperantur.

Et mutua
Cam. Apost.
viginti millia
aurea praeci-
pit, intra de-
cennium res-
tituenda: ita
tam ut Mors
non vacabilis
erigatur post
viginti annos
omnino extra
guendus ex
pecuniis sic
restitutis.

§.3. Et quia etiam eidem suppeditare promissimus ad ingentes sumptus idcirco necessarios facilius subeundos, scuta viginti millia monetae tradenda, & consignanda ipsi Dominico Bala, & per eundem infra decennium a data praesentium proximum in manibus Thesaurarii nostri Generalis pro tempore existentis ad effectum extinctionis infra dicendae integre, & libere restituenda; ideo idem Dominicus Bala, primum erga Nos, & Cameram Nostram, pro restitutione hujusmodi viginti millium scutorum se, suosque Haeredes, & Successores, ac bona omnia solemniter obligare, ac idoneas cautiones propterea praestare, necnon etiam pro subventionem Sedis Apostolicae, quot annis dicto decennio durante scuta mille, & ducenta monetae pariter in manibus nostri Thesaurarii Generalis, pro tempore existentis se soluturum, & ad id similiter, ut supra obligaturum, & cautionem praestiturum libere obtulit. Nos pro-

pterea

pterea pectificantes summam dictorum, viginti millium scutorum pro dicto effectu parandam, absque Nostro, vel alicujus detrimento, vel incommodo facillime provideri, & cum nostra, & Camera cautela omnes, qui pecunias huic negotio contulerint, & Nobiscum propterea contrahent, abunde cautos reddi posse, siquidem dicta scuta mille, & ducenta quot annis per dictum Basam solvenda applicentur eidem Camera nostra, & e converso totidem ex emolumentis vestigialium, & proventuum nostrorum, & Cam. predicta constituenta, parem superius applicata summam scutorum scilicet mille, & ducentorum congerantur, & fecernantur ab ipsa Camera, qua propterea stante dicta applicatione, & subrogatione, nullam emolumentorum diminutionem, nullumque detrimentum patitur. Et super illis ita congestis, & separatis pro majori contrahentium securitate, & animi eorumdem quiete, & satisfactione, unus Mons non vacabilis pro dicta summa scutorum viginti millium, exigentium quot annis ad rationem scutorum sex pro quolibet loco, dictam summam scutorum mille, & ducentorum erigatur, extinguendus postea, prout ex nunc extingui volumus, & ordinamus infra decennium; ex dictis scutis viginti millibus per praefatum Basam eo tempore solvendis, qua ad hunc extinctionis effectum ex nunc dictae Camerae Apostolicae, & ejus nomine Thefaurario nostro Generali pro tempore existenti assignamus, concedimus, applicamus, & appropriamus, ac appropriata, & applicata esse volumus, adeo ut dictas Thefaurarius Generalis pro tempore existens illa recipere, & de receptis quietare, & eadem in extinctionem hujusmodi Montis absque ulteriori nostro, vel Sedis Apostolicae ordine, vel licentia convertere possit, & omnino debeat.

Talem Montem erigit Sixtus.

§.4. Volentes itaque hujusmodi nostram Universae Christianae Reipublicae salutarem deliberationem ad optatum exitum perducere, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque tradite Nobis Apostolicae potestatis plenitudine, unum Montem vulgari Stampae Vaticanae nuncupandum viginti millium scutorum monetae decem Julii pro scuto comparatis super emolumentis, & proventibus Thefaurariatus nostrae Provinciae Campaniae ad rationem hujus summae ac cujus portiones, & loca non vacent, & quorum quaeque non minor centum scutis similibus sit, quae quidem loca Montis hujusmodi resignabilia sint, & nunquam vacent ad instar aliorum montium non vacabilium, prout Montis Fidei, Alumeriarum, Religionis, Pacis, ceteraque ejusdem Urbis Montium non vacabilium portiones, & loca, quae inter stabilia reputantur, auctoritate Apostolica tenore praesentium erigimus, & institimus.

Pro fructibus dicti Montis redditus Thefaurariae Provinciae Campaniae assignat.

§.5. Illique sic erecto, & instituto pro illius Dote, ac eorum, qui nostram, & Romani Pontificis fidem secuti, pecunias in hujusmodi monte contulerint, & col-

locaverint annua responsione, & honesto fructu, cujuscumque illi sint qualitatis, & conditionis, dignitatis, vel status, Saeculares, vel Ecclesiastici, etiam regulares cujusvis aetatis, etiam illegitimi, incapaces, & inhabiles; necnon Ecclesiae, & alia quaecumque loca Religiosa, & profana summam scutorum mille, & ducentorum similibus ex tribus millibus, & quingentis viginti quinque scutis, quae annuatim rediguntur ex praedicta Thefaurariae Provinciae Campaniae appaltu, ad quorum solutionem in manibus nostri Depositarii generalis pro tempore existens faciendam dilecti filii Horatii, & Hieronymus Sabelli, Marcellus, & alii de Filonardis d. appaltus conductores tenentur, & obligati existunt ex Instrumento die 15. Septembris Anni Domini 1587. in actis dilecti filii Scipionis Pevelli ejusdem Camerae Notarii, ex quibus scutis tribus millibus quingentis viginti quinque, deductis scutis mille, & quingentis pro diversis sumptibus, & oneribus, ut in dicto Instrumento assignatis libere deveniunt in Manus dicti Nostri Depositarii Generalis scuta duo millia, & paulo plus, & ex illis sic liberis remanentibus, praedictam summam scutorum mille, & ducentorum huic Monti assignatam ab omnibus oneribus ordinariis, & extraordinariis defalcationibus, diminutionibus, praesentibus, & futuris liberam, immunem, & exemptam esse volumus, & eximimus, & liberamus, ita ut iidem omnes, qui pecuniam in dicto Monte collocaverint pro rata centum scutorum, singulis annis summam, scutorum sex, ac finito unoquoque bimestri incipiendo a Kal. mensis Junii proxime futuri ratam ejusdem portionis partem absque ulla prorsus diminutione percipiat, applicamus, & appropriamus, eademque summam scutorum mille, & ducentorum super emolumentis dicti Thefaurariatus Provinciae Campaniae, ut praefertur, constitutam, & assignatam titulo venditionis, & alienationis eidem Monti, & locorum ejusdem emptoribus, quos hic pro singulariter nominatis haberi volumus, pro se ipsis, & quibuscumque ab eis quomodocumque nominandis, etiam utriusque sexus personis, illarumque hereditibus, & successoribus, qui inter sese Collegium constituent, uti singulis, & universis perpetuo assignamus, ac in illos omne Jus, potestatem, & auctoritatem, in qua Nos ipsi, & Camera Apostolica est, transferrimus, ipsique in nostram, & Camerae praefata locum, Jus, & actionem quoad dictam summam scutorum mille, & ducentorum, illiusque exactionem, & perceptionem ponimus, & subrogamus, dictamque summam scutorum sex pro quolibet loco per quemcumque libere, & licite exigi, ac in sortem minime computari posse intendimus.

Montis dote Privilegium Secretarii sibi eligendi.

§.6. Cum facultate etiam dictis Montibus, eorumque Collegio ad instar aliorum Montium Urbis Secretarium ejusdem Montis ab ipsis eligendum, qui literas patentes Credi-

dictarum privilegia communicat.

Creditoribus descriptis in dicto Monte conficiat, & subscribat, & sigillo ejusdem Montis munias, illis concedat, & consignet, ac jura ejusdem Collegii in notam recipiat, & conservet, deputandi, & eligendi, qui tamen pro expeditione literarum patentium ultra Julios duos percipere, & exigere minime debeat.

Depositarium praedictum ad statum summam persolvendam, seu suaeque bona vult obligati.

§.7. Necnon contrahentium Nobiscum, & Camera praefata securitati consulere volentes, quod dilectus filius Joannes Augustinus Pinellus noster Depositarius Generalis, & ejus in hujusmodi munere pro tempore futuri successores sese ipsos, ipsorumque haeredes, & bona, donec, & quousque Officium Depositariae praedictae retinuerit, pro dicta summa huic Monti, ut supra supposita scutorum mille, & ducentorum annuatim integre, & singuli bimestris in fine incipiendo a Kal. Mensis Junii proxime, ut supra pro rata absque ulla prorsus retentione, seu diminutione ejusdem Montis pro tempore creditoribus, & illorum cuilibet pro rata locorum, seu creditorum ad unumquemque ipsorum spectantium, vel eorum nomine in manibus Mercatoris in Depositarium dicti Montis per dictum Dominicum Basam pro prima vice, & postea per Collegium, & Montistas praedictos nominandi, & eligendi, prout ex nunc Dominico, & Collegio praedictis, & cuilibet illorum respective facultatem concedimus, libere persolvenda, in forma dictae Camerae, & aliis artibus obligationum vinculis obligare teneantur, statuimus, illisque id expresse iniungimus per praesentes.

Alias cautiones Montis praedicti assignat.

§.8. Neenon eam summam, quae nemi adhuc assignata, & ab omnibus oneribus libera ex dicto appaltu remanet, & superest ultra dicta scuta mille, & ducenta huic Monti assignata, ac etiam ulterius annua scuta octingenta monetae redigenda ex novo appaltu propediem faciendi Vestigialis cartae extrahenda ex Statu Ecclesiastico, & insuper dicta scuta mille, & ducenta annuatim per praedictum Dominicum Basam dicto Depositario Generali solvenda, & dictae Camerae Apostolicae per Nos ut supra applicata specialiter praeceteris, & praeterea etiam omnia, & quaecumque emolumenta dictae Officinae, seu Stampae Vaticanae, & quaecumque ejusdem augmenta inde quomodolibet pro tempore resultantia, ac denique omnia, & singula ejusdem Camerae Mobilia, & immobilia, & semoventia bona, juraque, res, & actiones praesentia, & futura ubique locorum, & gentium existentia praedicto Monti, illiusque Collegio, & personis, uti singulis, & universis pro praemissorum omnium observatione insolidum specialiter, & generaliter, obligamus, atque hypothecam, ac ad conservandum eosdem indemnes semper teneri, ac ejusdem Camerae Ministros, & agentes ad eximendum personas praedictas ab omni molestia, & detrimento obligatos quoque volumus.

Hujusmodi Montis ceterorum Mō.

§.9. Et insuper eidem Montibus, eorumque haeredibus, & successoribus quibus-

cumque, tam respectu personarum, quam ipsius Montis, ac annui redditus, ut supra assignati, necnon liberae perceptionis, & dispositionis tam inter vivos, quam in ultima voluntate, & aliorum quorumcumque Montistas, & successores praedictos quomodolibet concernentium, ut omnibus, & singulis immunitatibus, libertatibus, praerogativis, privilegiis, gratiis, favoribus, honoribus, exemptionibus, facultatibus, & indultis, quibus Fidei, Alumeriarum, Religionis, & Pacis Montes in Urbe pridem institui, quibuscumque illa sint concepta tenoribus, formulis, aut confirmationibus, & innovationibus vallata, quae ac si de verbo ad verbum inferebantur praesentibus, haberi volumus pro expressis. Quibusque eorumdem Montium descripti creditores utuntur, potiuntur, & gaudent, ac quomodocumque in futurum utentur, potiuntur, & gaudebunt, etiam si notam magis specialem requirerent, quam praesentibus sit expressa, uti potiri, & gaudere libere, & licite possint, & valeant, concedimus, & indulgemus, ac Montem praedictum, illiusque loca, & portiones respectu summae illis assignatae omnino reductionibus, diminutionibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam praetextu enormissimae laesione, urgentis necessitatis, seu evidentis utilitatis, aut alia quacumque causa sive in genere, sive in specie faciendis obnoxia, sed firma perpetuo & inviolata persistere, nec quemquam ex ipsius Montis deinceps creditoribus, aut ab eis causam, & Jus habentibus super integris fructibus, & emolumentis praedictis quomodocumque modo turbari, vel impediri, quinimmo in illorum pacifica, & quiete, libera fructuum perceptionis, & preti dispositionis possessione, vel quasi, contra quocumque defendi, conservari, & perpetuo manuteneri debere, etiam si officina, seu Stampa praefata ex quocumque opinato, vel inopinato eventu effectum in toto, vel in parte minime sortiretur, seu illo sortito, nunc, seu quomodocumque deficeret, cessaret, seu penitus quomodocumque sublata esset, unde dictae Camerae de subrogatione dictorum mille, & ducentorum scutorum loco totidem dicto Monti supposito, nec inde, nec aliunde consultum, aut provisum remaneret, quoniam fidem nostram secutos ejusdem Montis creditores praedictis, vel aliis quibuscumque opinatis, vel inopinatis futuris casibus nullo modo subiacere, nec minus eosdem ad probandum, vel docendum in iudicio, vel extra pecunias in dicto Monte collocatas, aut illarum partem in causam superius expressam, vel in aliam dictae Sedis, vel Camerae necessitatem, vel utilitatem conversas fuisse nullo unquam tempore teneri, seu quomodolibet obligatos esse volumus, sed illos ex nunc a praemissis penitus absolvimus, eximimus, & liberamus.

Alia quoque concedi Privilegia.

§.10. Quinimo etiam si nulla ex praemissis utilitas Sedi, vel Camerae Apostolicae resultaret, sed contrarium penitus apparere ullo

ullo unquam tempore posset, nihilominus ne quisquam fide Nobis credita defraudetur, sed e contra semper letus, & contentus acquiescere possit, omnes, & singulos dicti Montis pro tempore existentes creditores sola, & simplici presentium ostensione perpetuo securos remanere volumus, absque eo, quod aliud ulterius demonstrare, quærere, vel introspicere teneantur, quia ita motu, scientia, & auctoritate predictis omnino volumus, & statuimus, atque has nostras literas vim validi, & efficacis contractus inter Nos, successoresque nostros, jusque, & causam ab illis habuerint solemniter initi, & stipulati obtinere, eundemque ab omnibus observari debere, neque ab illo sub quocumque quæsito colore, vel ingenio resiliiri possit, aut in iudicium, vel controversiam deduci, necnon quibuscumque oppositionibus non obstantibus dictum Thesaurarium generalem, ac etiam Depositarium Generalem, & quoscumque illorum successores ad præstandam summam prædictam, ut præfertur, Monti assignatam statuti temporibus libere, & expedite teneri, & obligatos esse, & ad id juris, & facti remediis opportunis cogi, & compelli posse; facultate tamen redimendi dictum Montem pro eodem pretio Nobis, & Successoribus nostris perpetuo reservata.

Præsentibus presentibus ad die limitatem

Novi Montis Protector Thesaurarius Rev. Camera constituitur.

Obstantium derogatio.

§.11. Sicque in omnibus, & singulis prædictis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiti debere necnon irritum, & inane, quidquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & ordinamus.

§.12. Demum, ut omnia pro executione præmissorum necessaria rectius suo ordine procedant, dilectum filium Guidum Populum Thesaurarium nostrum Generalem dicti Montis Protectorem, & Administratorem cum plena, & ampla facultate, & absoluta auctoritate omnia, & singula, quæ ad ipsius Montis progressum, defensionem, & utilitatem spectare dignoverit, gerendi, administrandi, curandi, & exequendi, ac etiam in hac prima erectione literas patentes emptoribus locorum ejusdem, donec Collegium inter se se constituent, sub ejus nomine, & sigillo concedendi, & expediendi, & interim pariter secretarium prædictarum eligendi instituiimus, & deputamus.

§.13. Non obstantibus præmissis, ac fec. Pii PP. IV. Prædecessoris nostri de similibus, vel dissimilibus gratis, indultis, & concessionibus in Camera Apostolica intra tres menses presentandis, & registrandis, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, aliisque omnibus, & singulis, quæ minime obstant volumus, & quæ latius expressa, & specificata fuerunt in aliis literis nostris erectionis Montis pa-

cis, quæ his pro repetitis, & iterum specificatis haberi volumus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus quoque, ut presentium transumptis etiam impressis, & manu alicujus Notarii, publici, vel defensoris pro tempore existentis Collegii dicti Montis subscriptis, & sigillo ejusdem Montis, vel cujusvis personæ in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eadem, prorsus fides adhibeatur in iudicio, & extra, regula, seu Constitutione quacumque contraria edita, vel edenda non obstante, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 27. Aprilis 1587. Pontificatus nostri Anno II.

Dat. die 27. Aprilis 1587. An. II.

LXXXV.

Institutio Hospitalis pauperum Mendicorum in Urbe, ad eos pie alendum, eorumque animæ, & corpori salubriter consulendum, cum annuorum reddituum, & privilegiorum assignatione.

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Quamvis infirma, & varia mortalium conditio, ita divinæ providentiæ inscrutabili dispensatione ordinata, & quasi in quosdam gradus distincta sit, ut secundum propriam vocationem, aliqui in hoc mundo temporalibus copiis abundant, aliqui mediocrem, aut tenuem vitam degant, quidam autem pauperes, & miserabiles sint, qui aliena divitum ope ad sui sustentationem indigeant, quod & ita semper fore. Moyses populum Israel præmonuit, dicens. Non decerunt pauperes in terra habitationis tuæ: idcirco ego præcipio tibi, ut aperias manum fratri tuo egeno, & pauperi, qui tecum versatur in terra: Et Dominus discipulis suis confirmavit illis verbis: Semper pauperes habebitis vobiscum. Ipse tamen rerum divinarum atque humanarum rector ac moderator Deus, qui vitæ subsidia, & opes sic inæqualiter hominibus distribuens, ac dividens, non ideo iniustus, aut iniquus, quod absit, dici potest, nec sine causa efficit, ut alii affluant, & abundant, alii vero hæc ipsa desint, & illis egeant, sed ut hac via divites quidem suæ benignitatis, ac fidelis administrationis præmia accipiant, pauperes vero per virtutem patientiæ coronati digna mercede honorentur, voluit pro sua immensa in universum genus humanum caritate, ac beneficentia, potissimum erga pauperes, & egenos, eam specialem, ac perpetuam curam diligenter adhiberi, ut neque indigerent, neque mendicare cogèrentur, quemadmodum, & prædicto populo Israel per eundem Moysen expresse mandavit: Omnino indigens, & mendicus non erit inter vos, ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in terra, quam traditurus est tibi in possessionem. Et inter Christianifideles, in ip-

Pauperis subventio, pietas & misericordia commendatur.

in ipso nascentis Ecclesiæ initio, sub Sanctis Apostolis plene servatum esse, eorundem Apostolorum acta testantur. Neque enim, inquam, quisquam egens erat inter illos. Quare idem Dominus noster Jesus Christus volens mundo universo, ac præcipue fidelibus suis aperte demonstrare quanti faceret humilitatis eximiam virtutem, & quam sibi cara, & dilecta esset paupertas, ac pariter docere, ne a divitibus, & opulentis hominibus pauperes despicerentur, eorumque cura negligere, primum quidem ipsemet, quando juxta præclara vaticinia Prophetarum e Cælo in terras, humana carne assumpta, descendit, non regium diadema, aut sublime aliquid decus, quod mundo ostentaret, & hominum oculis obicerent, secum detulit: sed semetipsum exinanivit formam servi accipiens, ac pauper in stabulo nasci, locum in diversorio non habere, pauperis præsepis angustiis contineri, pauperem demum vitam, quam pro Nobis suscepit, eligere, ac usque in finem retinere dignatus est, ut non immerito dixerit: Vulpes foveas habent, & volucres Cæli nidos, filius autem hominis non habet, ubi caput reclinet. Et per os Davidi Propheta: Ego autem mendicus sum, & pauper: Et Apostolus scripsit: Scitis enim gratiam Domini nostri Jesu Christi, quoniam propter vos egenus factus est, cum esset dives, ut illius inopia vos divites essetis. Deinde etiam pauperum, & miserabilium personarum, dum in mundo conversatus est, singularem quandam sollicitudinem gessit, eosque divinis gratis, & beneficiis multipliciter adjuvit, quod passim Evangelica testatur historia, dum pauperes sibi discipulos delegit, dumque cæcis visum, surdis auditum, mutis loquelam, claudis gressum, aridis, & paralyticis corporis, & membrorum integritatem reddidit, leprosus mundavit, demoniacos liberavit, aliosque variis languoribus, & infirmitatibus laborantes, & oppressos curavit, pauperum quoque sequentium turbas Cælesti verbo sæpius pavit, & instruxit, & eas quandoque esurientes, etiam corporalibus mirabiliter satiavit alimentis. Et confirmat Apostolus Jacobus, dicens: Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide, & hæredes regni, quod repromisit Deus diligentibus se? Ac præterea misericordiam, & eleemosynas, quæ pauperibus sunt, tanquam sibi factas recipit, & acceptas refert. Unde & a Sanctis, & piis viris pro pauperibus peregrinis, & mendicis, non Angelos, modo, sed Angelorum Dominum sæpius hospitio susceptos fuisse legitur: quod, & Apostolus ad Hebræos memorat dicens: Hospitalitatem nolite oblivisci, per hanc enim placuerunt quidam Angelis hospitio receptis. Ac denique fideles cunctos, ad sublevandas pauperum necessitates, monitis, & præceptis, & maximis etiam propositis præmiis, in scripturis factis vehementer inflammat; ait enim per Isaiam: Erange esurienti panem tuum, & egenos, vagosque

induc in domum tuam: cum videris nudum operi eum, & quæ sequuntur. Ac rursus paulo infra: Cum effuderis esurienti animam tuam, & animam afflictam repleveris, orietur in tenebris lux tua, & tenebræ tuæ erunt sicut merides, & requiem tibi dabit Dominus Deus tuus semper, & implebit splendoribus animam tuam, & ossa tua liberabit, & erit quasi hortus irriguus, & sicut fons aquarum, cujus non deficient aquæ. Atque in Evangelio per seipsam Veritas dicit: Cum facies convivium, voca pauperes, debiles, claudos, & cæcos, & beatus eris, quia non habent retribuere tibi: retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum. Et iis demum testatur, se in novissimo die æternæ beatitudinis præmia paravisse, qui misericordiæ opera in pauperes, & egenos exercuerunt, ipsis namque dicturus est. Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. Esurivi enim, & dedistis mihi manducare: sitivi, & dedistis mihi bibere: hospes eram, & collegistis me: nudus, & operuistis me: infirmus, & visitastis me: in carcere eram, & venitis ad me: & rursus, Amen dico vobis, quamdiu fecistis uni de his fratribus meis minimis, mihi fecistis.

§.1. Quæ quidem Nos attentius considerantes, ac recolentes in quadam aliquando Synodo pie constitutum fuisse, ut unaquæque Civitas pauperes, & egenos incolas suos alimentis congruentibus pasceret, secundum vires, ut tam vicini presbyteri, quam cives omnes suum pauperem pascere, quo fieret, ne pauperes ipsi per alienas Civitates vagarentur, atque olim hujusmodi Hospitalia, in quibus Pauperes, & Mendici alerentur, in multis Civitatibus extitisse, & in aliquibus etiam in Italia adhuc vigere, simulque egenorum calamitates, quorum ingens quotidie numerus Nobis ante oculos versatur, paterna caritate miserati, tum Christiana pietati, tum etiam nostro pastoralis officio consentaneum esse duximus, in hac Alma Urbe pietatis, & caritatis altrice, ad quam ex omnibus totius Orbis terrarum regionibus, quasi communem patriam, & tutissimum refugium, in sinum, & gremium S. R. E. plurimi pauperes fame, frigore, nuditate, rerumque omnium inopia confecti, ac variis morbis, & incommodis conflictati se recipiunt, Domum hospitalem instituire, in quam omnes benigne excipiantur, alantur, vestiantur, paratos habeant lectos, cibos, potum, aliæque ad imbecillia corpora conservanda, & recreanda opportuna, hac demum ratione provideatur, ne ulterius mendici per vias, & plateas tota Urbe dispersi, ac vagantes, victum quaeritando defatigantur, ne, non modo publica loca, aut privatarum ædium vestibula, sed ipsa quoque templa gemitibus, & ejulatibus compleant, ne suis clamoribus obstrepant fidelibus, dum divinis officiis, aut Missæ sacrificio intenti sunt, ne in Ecclesiis, in quibus debet esse quietas conversatio, qua-

The Pontifex ob causas huc expressas.

Q9

Bull. Rom. Tom. IV. Par. IV.

rimoniis, lamentis, ac vociferationibus tumultus excitent: ne ipsa divina officia, & circumadstantium devotionem importunis, ac molestis vocibus perturbent: ne, quod precipue Nobis cordi est, dum incertis sedibus Urbem peragrans, proprium Parochum non agnoscentes, absque alicujus divini precepti, aut bonorum morum notitia, tanquam bruta animalia rationis expertia, cibo tantum quaerendo, & ventri pascendo intenti, aberrant: ita ut nemo illis Sacramenta Ecclesiastica ministrandi, nemo eorum salutis spiritualis curam specialem gerat. Postremo, ut eadem opera, cunctis, quos in publicum quaestum incerta mendicitas vocaverit, inspectis, exploretur, in singulis integritas corporum, & robur annorum, atque inertes quidam, & sine ulla debilitate internoscantur, eorumque ignavia, & nequitia via pracludatur, qui simulata infirmitate, seu praetextu ficta, aut per fœcordiam, & otium affectata paupertatis, alimoniam vere infirmis, ac pauperibus praeripiant, ac simulandi morbi inflamam quandam, dolosam, & fraudulentam artem faciliant, mox bene valentes, robusta, & valida totius corporis firmitate, ludis, comestationibus, aut illicitis aliis rebus vacant, cum salutis suae dispendio, multorumque scandalo, & offensione.

Hospitale Mendicorum in Urbe erigitur, & Ministros quatuor ad ejus regimen singulis annis eligi mandat.

§.2. Ut igitur eorundem Mendicorum anima, & corporis saluti consulatur, hocque tam salutare, & necessarium opus, alias a nonnullis Praedecessoribus nostris inchoatum, semper tamen, ex eo quod certos redditus pro alimentis inopum non assignarunt, inefficaci conatu relictum, & dimissum, nunc demum nostra auctoritate, nostraque ingenti, pia tamen impensa, ut prosperiores successus, optatumque effectum sortiatur, & perpetuo subsistat, scandalisque, & incommodis praedictis occurratur, ac Sedis Apostolicae, qua omnes afflictos materno sinu semper complectitur, pietas, & benignitas in dies magis eluceat: habita super hoc cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, deliberatione matura, de eorum consilio, & assensu, ad Dei Omnipotentis gloriam, pauperum Mendicorum commodum, & salutem, ac piorum operum incrementum, in eadem Alma Urbe, in aedibus prope Pontem Sixtum ad Tyberis ripam sitis, quas ad hoc nostris pecuniis, magno pretio emimus, ut ad usum eorundem pauperum, instauratione, & fabrica opportuna accommodari curavimus, unum Hospitale pauperum Mendicorum utriusque sexus, in quo tamen seorsum viri a mulieribus manere, & commorari debeant, pro ipsorum perpetuis receptione, habitatione, & sustentatione, cum suis Oratorio, Sacristia, Coemeterio, humili Campanili, & Campanis, ac distinctis, & separatis, pro eisdem utriusque sexus personis, refectoriis, dormitoriis, hortis, arcis, cellis, & officinis, congrua suppellectili, utensilibus, aliisque rebus necessariis, non mediocri

nostro sumptu comparatis, sufficienter instructum, per quatuor viros clericos, aut laicos idoneos, & probatos, quorum duo a Populo Romano in publico Consilio, & duo reliqui a dilectis filiis Confratribus Archiconfraternitatis Sanctissimae Trinitatis Convalescentium, & Peregrinorum, cujus Oratorium ibi proximi via intermedia constitutum existit, ex suo corpore annis singulis eligantur, & deputentur, regendum, administrandum, & gubernandum, ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, tenore praesentium erigimus, & instituiamus.

§.3. Ac ipsi Hospitali pauperum Mendicorum, erecto, & instituto, dotis nomine, & ad sustentandos pauperes redditum annuum novem millium scutorum monete Romanae, julii decem pro quolibet scuto hujusmodi computatis, ita constituimus, & assignamus, ut videlicet pro nunc in praesentis operis inchoatione super exactione, seu Gabella lignorum combustibilium, ac redditibus ex ea annuatim provenientibus ad hunc potissimum usum a Nobis nuper destinata quinque millia scuta annuatim perpetuo percipiantur: Reliqua vero quatuor millia scuta annua ex pensionibus per Conductores alterius nove gabellae super attractione, seu conductione Navium, & Navicularum, qua per Tyberim flumen cum Bubalis, Jumentis, vel aliis animalibus deducuntur annuatim persolvendis. Quoniam nostris sumptibus, tam dicta utensilia, & suppellectilia, ut praesertim, pro usu ipsius Hospitalis, quam etiam alia inpraesentiarum necessaria pro victu, & vestitu eorundem mendicorum empta jam, & comparata, ac satis abunde provisa sunt, nunc demum in eisdem Hospitalis usus erogari, & converti volumus, & mandamus, ubi, & quando ad urgentes illuc confluentium necessitates majori impensa opus esse compertum erit, ac emolumenta tam ex primodicta, quam si opus erit, ex secundo dicta Gabellis proventura, Mendicorum hujusmodi necessitatibus perpetuo dicamus, applicamus, & appropriamus: Inhibentes in virtute sanctae obedientiae, ac sub poena excommunicationis per singulos contravenientes eo ipso incurrenda praedictis Thesaurario, & Commissario generalibus nunc, & pro tempore existentibus, & aliis, ad quos spectat, ne praedictos ex hujusmodi gabellis sic per Nos assignatos, & applicatos annuos redditus in alios quamvis pios, & necessarios usus erogare, aut convertere audeant, vel praesumant, & quod Nobis licere non patimur, id ipsum nostris Successoribus indicamus. Eandem assignationem, & applicationem juramento a Nobis praestito de rebus Ecclesiae non alienandis nequaquam adversari arbitantes, tum quia provenit ex gabellis de novo institutis, quas dicta Camera haecenus nunquam habuit, & in quarum reddituum percipiendorum, seu exigendorum possessione, vel quasi nunquam fuit: tum quia, quod Pauperibus erogari, Deo ipsi, qui Nobis omnia tribuit, dari censendum est.

Redditusque, & annuus proventus assignat.

§.4. Vo-

Hospitale, & ejus officiales pauperesque in eo degentes, & eorum bona a jurisdictione, & superioritate Judicum, & Officialium Urbis eximit.

Exemptioneque a quacunque gabella, & decima, d. Hospitali, & cum eo contrahentibus concedit.

Mendicorum Hospitalis circa jejunia, esu carnis, habito utriusque Medici consilio dispensat.

Presbyteris in dicto Hospitali deputandis, circa

§.4. Volumus autem Hospitale Pauperum Mendicorum praedictum, ac illius pro tempore existentes Administratores, Officiales, Ministros, & alios servientes, ratione ipsius Hospitalis dumtaxat, Pauperesque in eo degen. necnon ejusdem Hospitalis pauperum Mendicorum bona mobilia, & immobilia, cujuscumque qualitatis, & quantitatis, in dicta Urbe, & extra, ac alias ubique locorum consentientia exempta esse ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentium dictae Urbis Gubernatoris, Senatoris, Conservatorum, Reformatorumque, ac nostri, & Romani Pontificis pro tempore existentis in dicta Urbe in spiritualibus Vicarii, necnon causarum curiae Camerae Apostolicae generalis Auditoris, & cujuscumque Ordinarii locorum, aliorumve quorumcumque Indicum, & officialium in ipsa Urbe, vel alias ubilibet constitutorum.

§.5. Ipsumque Hospitale pauperum Mendicorum, & quoscumque in propriis eorum rebus, & bonis cum eo contrahentes a solutione, & exactione quorumcumque, ut vocant, pedagii, gabellae, bollettini, decimarum, & cujuscumque alterius, tam ordinarii, quam extraordinarii oneris, ex quacumque causa impostorum, & imponendorum, eximimus, & prorsus liberamus, ac sub Beati Petri, & Sedis Apostolicae, atque nostra protectione suscipimus, & collocamus, Nobisque, & dictae Sedi immediate subiicimus, ac liberos, immunes, & exemptos declaramus. Necnon Sanctae Romanae Ecclesiae Camerario, Vice-Camerario, Praesidentibusque, & Clericis Camerae Apostolicae, Senatori, Conservatoribus, Reformatibus, aliisque Officialibus, Judicibus, & personis praedictis, & quibusvis ad exactionem decimarum, & aliorum onerum praedictorum pro tempore deputatis, ne quorumcumque literarum, eis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessarum praetextu, Hospitale pauperum Mendicorum Administratores, Officiales, Ministros, & servientes praedictos, personaeque in eo degentes super praemissis, quovis modo molestant, seu molestari permittant, districtius inhibemus.

§.6. Praeterea pauperibus Mendicis in eodem Hospitali pro tempore degentibus, quorum infirmitas, vel nimis imbecilla valetudo, aut corporis habitudo, jejunium, seu carnis, & lacticiolorum abstinentiam ferre non poterit, ut de utriusque medici consilio, quibusvis quadragesimalibus, & quatuor anni temporibus, ac vigiliis, & aliis diebus, in quibus jejunium ab Ecclesia indictum, aut carnis, ovorum, & lacticiolorum usus, de jure, vel consuetudine, seu alias prohibitus existit, vel fuerit, carnis, ovis, butyro, lacticiiniis, & aliis cibis prohibitis hujusmodi uti, & vesci.

§.7. Singuli quoque Presbyteri, Seculares, & cujuscumque Ordinis Regulares, qui ad hoc a Gubernatoribus, & Administrato-

ribus, seu Deputatis pro tempore existentibus Hospitalis Mendicorum hujusmodi electi, & a praedicto in Urbe Vicario approbati fuerint, singulos pauperes, ministros, & servientes ejusdem Hospitalis Mendicorum, & a quibusvis excommunicationis etiam majoris, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, quibus innodati fuerint, necnon quibuscumque eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam talibus, de quibus dicta Sedes merito consulenda foret, videlicet in casibus, tam Ordinariis locorum quam etiam Sedi Apostolicae quomodolibet reservatis, non autem in iudicium deductis, neque contentis in literis die Coenae Domini legi solitis, semel in ingressu Hospitalis, & iterum ab omnibus supradictis, nullo prorsus excepto in mortis articulo, confessione eorum diligenter audita, in foro tantum conscientiae absolvere, inuncta inde eis pro modo culpa, suo arbitrio, poenitentia salutari. Quodque pauperibus, ministris, & servientibus Hospitalis Mendicorum hujusmodi, Sacramenta Ecclesiastica administrare, & defunctorum corpora in proprio Coemeterio sepelire libere, & licite valeant, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo concedimus, & indulgemus.

§.8. Ceterum volumus, ut in Hospitali praedicto, sic per Nos erecto Pauperes, & Mendici advena per Urbem transientes, si eo divertere voluerint, benigne recipiantur, ac eis tres refectioes subministrantur, & inde cum Dei benedictione ad iter suum prosequendum dimittantur.

§.9. Praecipimus vero quatuor Administratores, seu Deputatis praedictis, ut ipsi singulis mensibus ab Oeconomis, Procuratoribus, Officialibus, Ministris, & quibusvis personis dicti Hospitalis pauperum Mendicorum, rationes accepti, & expensi ejusdem Hospitalis diligenter exigant, & inspiciant, eosque ad hujusmodi rationes reddendas cogant omnino, & compellant, prout eorum unumquemque ad id teneri volumus, & decernimus.

§.10. Ac insuper ut ipsius Hospitalis pauperum Mendicorum conservacioni, bonoque regimini eorundemque pauperum indigentis opportunius consulatur, dilectos filios nostros, & Camerae Apostolicae Thesaurarium, & Commissarium generales, nunc, & pro tempore existentes, eisdem Hospitalis pauperum Mendicorum Gubernatores, & superintendentes constituimus, & deputamus, quorum consilio, & ope quatuor Administratores, seu Deputati praedicti curam, & gubernium eorundem Mendicorum, ac dicti Hospitalis, illiusque reddituum, proventuum, jurium, actionum, & bonorum mobilium, & immobilium, oblationumque, & elemosynarum administrationem gerant. Denique cetera omnia ad pietatem, & caritatem

1587. administrationem Sacramentorum, pro Mendicis, Ministris, & servientibus Hospitalis, facultates hic expressas concedit.

Peregrinos in eodem Hospitali beneque, etiam recipi mandat.

Rationes eorum ab Officialibus singulis mensibus exigi praecipit.

Thesaurarii, & Commissarii generales, eisdem Hospitalis Gubernatores de patat.